

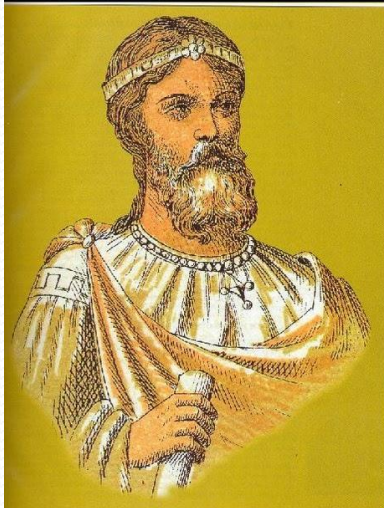
Οργάνωση του Βυζαντινού Κράτους στα χρόνια των Μακεδόνων Αυτοκρατόρων (867-1056)

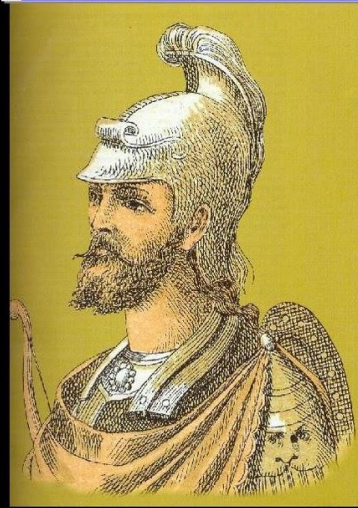
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΓΕΛ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ | Επιμέλεια: Ηλίας Τουμασάτος

ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ

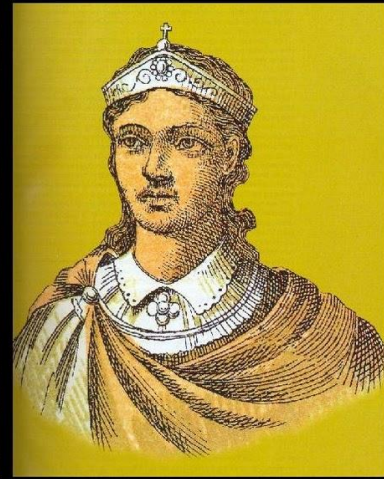
Μερικοί από τους
σπουδαιότερους
Μακεδόνες
αυτοκράτορες

Βασίλειος Α' ο
Μακεδών(867-886)

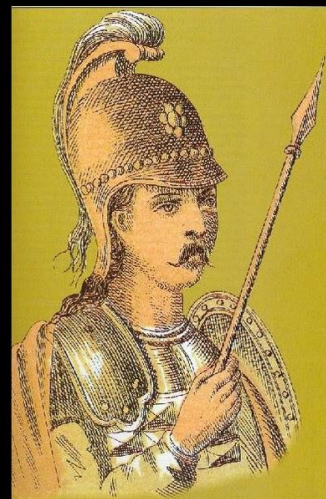
Λέων ΣΤ' ο Σοφός(886-
912)

Κων/νος Ζ' ο
Πορφυρογέννητος(912-
959)

Νικηφόρος Φωκάς(963-
969)

Ιωάννης
Τσιμισκής(969-976)

Βασίλειος Β' ο
Βουλγαροκτόνος(976-
1025)

Το Βυζαντινό κράτος στην εποχή του Βασιλείου Β' (976-1025)

Η δύναμη του αυτοκράτορα

Ο Αυτοκράτορας είναι η νόμιμη εξουσία και το κοινό αγαθό όλων των πολιτών. Δεν τιμωρεί από αντιπάθεια ούτε ευεργετεί από προσωποληψία, αλλά, όπως ένας αγωνοθέτης, απονέμει βραβεία. Ο αυτοκράτορας αποβλέπει με την αρετή του στο να διατηρεί και να διαφυλάσσει τα αγαθά, να ανακτά με την άγρυπνη δράση του τα χαμένα και να κατακτά με το ζήλο, με τη φροντίδα και τις δίκαιες νίκες του τα αγαθά που λείπουν. Ο αυτοκράτορας τηρεί και απαιτεί να εφαρμόζονται όσα είναι γραμμένα στη θεία Γραφή, όσα δογμάτισαν οι επτά άγιες οικουμενικές σύνοδοι και όσα προβλέπουν οι ισχύοντες ρωμαϊκοί νόμοι.

Επαναγωγή (Εισαγωγή), τίτλος Α, άρθρα 1,2 και 4, Ι. Ζέπος - Π. Ζέπος, Jus Graecoromanum, Αθήνα 1931 τ. Β', 57-58.

Αυτοκράτορας

- Εκλεκτός του θεού
– προστατευόμενος
της θείας Πρόνοιας
- Επικεφαλής της
δημόσιας διοίκησης
- Αρχηγός του
στρατου
- Ανώτατος δικαστής
- Μοναδικός
νομοθέτης
- Προστάτης της
Εκκλησίας
- Φύλακας της
Ορθοδοξίας

Αυτοκράτορας

- Ποιος περιορίζει την εξουσία του αυτοκράτορα;
- Οι εντολές της ηθικής και της παράδοσης (εθνικό δίκαιο)
- Οι γραπτοί νόμοι (αυτούς όμως μπορεί να τους καταργήσει)
- Εμπεδώνεται ένα αίσθημα «δυναστικής σταθερότητας»

«Ευκλεεῖς σφετεριστές»

- Κηδεμόνες «των νόμιμων αυτοκρατόρων»
Ουσιαστικά τους είχαν εκθρονίσει και τους είχαν υπό την «κηδεμονία» τους
- Τυπικά δεν αμφισβητούσαν τον τίτλο του αυτοκράτορα (αυτοαποκαλούνταν «καίσαρ», «συμβασιλεύς», «βασιλεοπάτωρ»)
- Έτσι φαινόταν ότι η νόμιμη δυναστεία συνεχιζόταν

ΡΩΜΑΝΟΣ ΛΕΚΑΤΗΝΟΣ

Σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας

Άποψη 1

- Το Κράτος «υπέταξε» την Εκκλησία από την εποχή της Εικονομαχίας
- Οι Πατριάρχες όργανα του Αυτοκράτορα (τους καθαιρούσε, όριζε συγγενείς ή φίλα προσκείμενους σε εκκλησιαστικά αξιώματα)
- Εξαίρεση: Ο Πατριάρχης Πολύευκτος (10^{ος} αι.) είχε ισχυρή εξουσία και μπορούσε να επηρεάζει ακόμα και τον αυτοκράτορα!

Άποψη 2:

Η επιρροή του αυτοκράτορα περιορίζεται, το κύρος του Πατριάρχη ενισχύεται.

Μπορεί ο Αυτοκράτορας να όριζε τον Πατριάρχη, αλλά ο κλήρος έπρεπε να συμφωνήσει για όλα τα εκκλησιαστικά αξιώματα.

Η εκκλησιαστική σύνοδος είχε τον πρώτο λόγο για εκκλησιαστικά και δογματικά θέματα.

Η νομοθεσία

Στόχος

- Οι Μακεδόνες θεσπίζουν νέα νομοθεσία. Στόχος, η απομάκρυνση από το δίκαιο των Εικονομάχων, επιστροφή στο Ρωμαϊκό Δίκαιο, προσαρμοσμένο στα νέα δεδομένα

Νόμοι:

- Πρόχειρος Νόμος
- Επαναγωγή (εξουσίες αυτοκράτορα και πατριάρχη)
- Βασιλικά: Η μεγαλύτερη συλλογή νόμων ('βασίζεται στο δίκαιο του Ιουστινιανού.
- Νεαρές: Νέοι νόμοι – δείχνουν την απόλυτη κυριαρχία του αυτοκράτορα

Διοικητική Οργάνωση

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ:

Ο αριθμός των θεμάτων αυξάνεται

Απλουστεύεται η επαρχιακή πολιτική διοίκηση

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Οργανωμένη γύρω από τον αυ.τοκράτορα, αναπροσαρμόζεται διαρκώς.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ: ΘΕΜΑΤΑ (περ. 1025)

Θέμα Κεφαλληνίας (περ. 1025)

Κεντρική εξουσία: Η Βυζαντινή κρατική μηχανή

ΙΕΡΑΡΧΙΑ

- Το «οργανόγραμμα» της ιεραρχίας των διοικητικών υπαλλήλων γίνεται πιο περίπλοκο

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Νέες υπηρεσίες και νέα αξιώματα – παλιότερα αξιώματα παρακμάζουν ή αλλάζουν περιεχόμενο,

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ

- Η γραφειοκρατία φτάνει στο απόγειο

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΣΜΟΣ

- ΟΛΟΣ Ο ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ελέγχεται από τη βούληση του αυτοκράτορα - ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΣΜΟΣ